

การพัฒนาสมรรถนะครูการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมของโรงเรียนในศูนย์
เครือข่ายอำเภอnáหนาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์เขต 2*

Developing Teacher Competency Using Holistic Learning
Management of Schools in the Nam Nao Network Center,
Phetchabun Primary Educational Service Area Office 2

อริสา พรหมจรรย์ และละเอียด จงกลนี้

Arisa Promajun and Laiad Chongkolnee

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ประเทศไทย

Graduate College of management, Sripatum University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Arisa_Promajun@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสมรรถนะครูในศูนย์เครือข่ายอำเภอnáหนาวให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม 2) พัฒนาสมรรถนะครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม และ 3) ประเมินความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าว เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Stephen Kemmis และ Robin McTaggart ดำเนินการ 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 10 คน ได้แก่ ครูผู้สมัครใจจากโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายอำเภอnáหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึกการประชุม แบบประเมินสมรรถนะ และแบบสอบถาม กลยุทธ์การพัฒนาประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

*ได้รับบทความ: 11 สิงหาคม 2568; แก้ไขบทความ: 7 เมษายน 2569; ตอรับตีพิมพ์: 18 เมษายน 2569

Received: August 11, 2025; Revised: April 7, 2026; Accepted: April 18, 2026

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมเพิ่มขึ้น โดยในรอบที่ 2 ครูทุกคนสามารถอธิบายและนำเสนอแนวคิดไปใช้ได้ถูกต้อง
2. ด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในรอบที่ 1 ครูสามารถจัดกิจกรรมได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังมีข้อจำกัดด้านการสะท้อนคิดและการประเมินผล อย่างไรก็ตาม ในรอบที่ 2 ครูทุกคนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบองค์รวมได้อย่างถูกต้องครบถ้วนและเหมาะสม
3. ด้านความพึงพอใจ ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยสรุปกลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับการนิเทศภายในสามารถยกระดับสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาครูในบริบทอื่นได้

คำสำคัญ: การพัฒนาสมรรถนะครู; การจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม; โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายอำเภอโนนนาหวา

Abstract

This research aimed to: (1) develop teachers' knowledge and understanding of holistic learning management; (2) enhance teachers' competency in implementing holistic learning management; and (3) examine the satisfaction of teachers and students toward the development. This study employed an action research design based on the concept of Stephen Kemmis and Robin McTaggart, conducted in two cycles consisting of planning, action, observation, and reflection. The participants were 10 volunteer teachers from schools in the Nam Nao Network Center under Phetchabun Primary Educational Service Area Office 2. The research instruments included tests, interviews, observations, meeting records, competency assessment forms, and questionnaires. The development strategies consisted of workshops and internal supervision. Data were analyzed using descriptive statistics.

The findings revealed that:

1. Teachers' knowledge and understanding of holistic learning management improved, and in the second cycle, all teachers were able to correctly explain and apply the concepts.
2. In terms of competency, teachers were able to implement holistic learning activities at a moderate level in the first cycle; however, in the second cycle, all teachers

demonstrated the ability to implement the process correctly and comprehensively.

3. Both teachers and students reported a high level of satisfaction with the learning management. In conclusion, the integration of workshops and internal supervision effectively enhanced teachers' competencies in holistic learning management and can be applied in other educational contexts.

Keywords: Teacher competency development; Holistic learning management; Nam Nao network schools

1. บทนำ

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ซึ่งส่งผลต่อรูปแบบการเรียนรู้และสมรรถนะที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีในโลกอนาคต โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (ทิศนา แคมมณี, 2566) ในบริบทดังกล่าว บทบาทของครูจึงต้องปรับเปลี่ยนจากผู้ถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้ออกแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้เชิงลึกของผู้เรียน

แนวคิดการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ร่วมกัน และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้ การใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียนควรเป็นไปเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันอย่างมีความหมาย มากกว่าการใช้เพื่อความทันสมัยเพียงอย่างเดียว (สุวิมล ว่องวานิช, 2567) สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่มุ่งขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ผ่านการบูรณาการการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2557; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) อย่างไรก็ตาม แม้ว่านโยบายดังกล่าวจะได้รับการนำไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ แต่ยังคงพบข้อจำกัดในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กและพื้นที่ห่างไกล โดยเฉพาะการขาดแคลนทรัพยากร สื่อการเรียนรู้ และโอกาสในการพัฒนาครู ส่งผลให้ครูบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2, ม.ป.ป.)

การจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมถือเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมรอบด้านทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเน้นการเชื่อมโยงความรู้กับบริบทชีวิตจริง และ

ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ (สมน อมรวิวัฒน์, 2558) อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า ครูจำนวนไม่น้อยยังคงใช้วิธีการสอนแบบเดิม ขาดทักษะในการบูรณาการเนื้อหาและการออกแบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อบริบทของผู้เรียน รวมถึงมีภาระงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ (ทิตนา แหมมณี, 2563)

จากสภาพปัญหาและข้อจำกัดดังกล่าว โดยเฉพาะในบริบทของศูนย์เครือข่ายโรงเรียนอำเภอน้ำหนาว จึงสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาครูและยกระดับคุณภาพการศึกษาในบริบทพื้นที่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. พัฒนาสมรรถนะครูในศูนย์เครือข่ายอำเภอน้ำหนาวให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม
2. พัฒนาสมรรถนะครูในศูนย์เครือข่ายอำเภอน้ำหนาวให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของครู และประเมินความพึงพอใจของนักเรียนในศูนย์เครือข่ายอำเภอน้ำหนาว ต่อการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Stephen Kemmis และ Robin McTaggart ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) โดยดำเนินการ 2 วงรอบ มีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 10 คน คัดเลือกแบบสมัครใจ และผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และนักเรียน รวมจำนวน 36 คน คัดเลือกแบบเจาะจง
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย การวิจัยดำเนินการ 2 วงรอบ วงรอบที่ 1 มุ่งพัฒนาความรู้และทักษะครู โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน วงรอบที่ 2 มุ่งปรับปรุงจุดบกพร่องจากวงรอบแรก โดยใช้การนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมให้ครบทุกขั้นตอน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึกการประชุม แบบประเมินสมรรถนะ และแบบสอบถามความพึงพอใจ
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บข้อมูลใน 2 วงรอบ ได้แก่ วงรอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 13-27 พฤษภาคม 2568 และวงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 10-11 มิถุนายน 2568
6. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และตรวจสอบความน่าเชื่อถือด้วยวิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation)

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายอำเภอโนนหาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ดำเนินการโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Stephen Kemmis และ Robin McTaggart ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล โดยดำเนินการพัฒนา 2 วงรอบ ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม ตลอดจนศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วงรอบที่ 1 การดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับการนิเทศภายใน ส่งผลให้ครูผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมเพิ่มขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับดี สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเหมาะสม โดยเฉพาะในองค์ประกอบด้านการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญ และสื่อการเรียนรู้ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าครูสามารถดำเนินการได้ในหลายขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้แบบองค์รวม ได้แก่ การเตรียมความพร้อม การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การกระตุ้นความสนใจ การเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม การสำรวจและค้นพบด้วยตนเอง และการสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดในขั้นการวัดและประเมินผล รวมถึงการสะท้อนคิด ซึ่งส่งผลให้พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนยังไม่เหมาะสมในบางส่วน และระดับความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าครูยังต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วงรอบที่ 2 จากการปรับปรุงและพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง พบว่าครูผู้ร่วมวิจัยทุกคนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบองค์รวมได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเหมาะสม

ครอบคลุมทุกขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้ ทั้ง 8 ขั้นตอน โดยสามารถปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับกลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน สามารถยกระดับสมรรถนะครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามกรอบ 8 ขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีความถูกต้อง เหมาะสม และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพตามศักยภาพอย่างยั่งยืน

5. อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ มุ่งวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายอำเภอน้ำหนาว โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างผลการวิจัยกับวัตถุประสงค์การวิจัย ตลอดจนเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่ออธิบายอย่างเป็นระบบ ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสมรรถนะครูโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับกลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง 2 วงรอบ ส่งผลให้ครูสามารถออกแบบแผน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบองค์รวมได้ครบทั้ง 8 ขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการพัฒนาที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงควบคู่กับการสะท้อนผล มีส่วนสำคัญในการยกระดับสมรรถนะครูอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ Stephen Kemmis และ Robin McTaggart ที่อธิบายว่าการพัฒนาในลักษณะเป็นวงรอบ ช่วยให้ผู้ปฏิบัติสามารถปรับปรุงและพัฒนาการทำงานได้อย่างต่อเนื่องจนเกิดความเชี่ยวชาญ

ในเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยสอดคล้องกับพรพิมล สุขะวัฒน์ (2562) และสมชาย วงศ์ประเสริฐ (2563) ที่พบว่าการใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับการนิเทศภายในช่วยเสริมสร้างทั้งความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการออกแบบการเรียนรู้แบบองค์รวม ส่งผลให้ครูสามารถนำไปใช้ได้จริงในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่ากระบวนการโค้ชและการนิเทศภายในช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและความตระหนักรู้ของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการในมิติของการประชุมเชิงปฏิบัติการผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการมีส่วนร่วม การลงมือปฏิบัติ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายใต้การแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถพัฒนาองค์ความรู้และทักษะได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุชาติ แสงศรี (2563) และ Kumar and Kumar (2019) ที่เน้นว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ช่วยส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ใหม่และการนำไปใช้ในบริบทจริง

สำหรับการนิเทศภายในผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมแรงและแก้ไขจุดบกพร่องของครูอย่างตรงจุด โดยเฉพาะในวงรอบที่ 2 ซึ่งครูสามารถพัฒนาได้ครบทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม ทั้งนี้สอดคล้องกับจรรยาวัตร บัญญานุกรณ์ (2561) และชูชาติ อารีจิตราอนุสรณ์ (2563) ที่ระบุว่า การนิเทศภายในเป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูผ่านความร่วมมือ การให้คำปรึกษา และการสะท้อนผลอย่างต่อเนื่อง อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และผลลัพธ์ของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

ในมุมมองของผู้วิจัย ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมมิได้เกิดจากการรับความรู้เพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลจากกระบวนการพัฒนาเชิงระบบที่บูรณาการทั้งความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ผ่านการปฏิบัติจริงและการสะท้อนผลอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการมีระบบสนับสนุน เช่น การนิเทศภายในและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถพัฒนาไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างแท้จริง

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ควรขยายระยะเวลาและความต่อเนื่องของการพัฒนาครูในรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูมีโอกาสฝึกปฏิบัติ สะท้อนผล และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้งและหลากหลาย อันจะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะอย่างยั่งยืน

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าบางขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมมีความซับซ้อน เช่น ขั้นการวัดและประเมินผลและการสะท้อนคิด จึงควรออกแบบกระบวนการพัฒนาให้มีลำดับขั้นที่ชัดเจน ใช้ระยะเวลาและวิธีการที่เหมาะสมกับบริบทของครู เพื่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์

1.3 ควรดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเน้นการนิเทศแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ครูได้รับคำแนะนำเชิงวิชาการ การสะท้อนผล และการปรับปรุงการสอนอย่างตรงจุด ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้

1.4 ควรกำหนดกระบวนการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้จริง โดยใช้เกณฑ์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อศักยภาพของผู้เรียน

1.5 ควรเผยแพร่ผลการวิจัยและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูสู่โรงเรียนในเครือข่ายหรือพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อขยายผลเชิงระบบ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และยกระดับคุณภาพการศึกษาร่วมกันอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบหรือกลยุทธ์การพัฒนาครูโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ

เพื่อเปรียบเทียบผลและสร้างองค์ความรู้ที่หลากหลายสำหรับการพัฒนาวิชาชีพครู

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาครูด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเพื่อให้สามารถนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ควรศึกษาการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียนและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างตรงจุดและสอดคล้องกับบริบทจริง

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการวิจัยครั้งนี้สามารถสังเคราะห์องค์ความรู้สำคัญได้ว่า การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Stephen Kemmis และ Robin McTaggart ร่วมกับกลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการยกระดับสมรรถนะครูอย่างเป็นระบบองค์ความรู้ที่ได้ชี้ให้เห็นว่า ครูสามารถพัฒนาจากระดับความรู้ความเข้าใจไปสู่ความสามารถในการปฏิบัติจริงได้ เมื่อได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นวงรอบ โดยเฉพาะการนิเทศเชิงลึกในวงรอบที่สองซึ่งช่วยแก้ไขข้อบกพร่องจากการปฏิบัติในระยะแรกทำให้ครูมีความมั่นใจ สามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามขั้นตอน และนำไปใช้ในบริบทจริงได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังพบว่าการบูรณาการกลยุทธ์การพัฒนาในลักษณะการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการสะท้อนผล การนิเทศสนับสนุน เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การพัฒนาครูเกิดผลเชิงประจักษ์ และสามารถขยายผลไปยังสถานศึกษาอื่นเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- จรูญศักดิ์ บุญญานุรักษ์. (2561). *การบริหารจัดการศึกษาแนวใหม่*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชูชาติ อาริจิตรานุสรณ์. (2563). *การบริหารการศึกษาเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2563). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2566). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2557). *การปฏิรูปการศึกษากับการพัฒนาคุณภาพคนไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย วงศ์ประเสริฐ. (2563). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. (ม.ป.ป.). *นโยบายและแผนการพัฒนาคณาชีพ การศึกษา*. เพชรบูรณ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *รายงานการพัฒนาคณาชีพการศึกษา ประจำปี 2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุชาติ แสงศรี. (2563). *การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะครู*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุน อมรวิวัฒน์. (2558). *ปรัชญาการศึกษาและการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2567). *การเรียนรู้เชิงรุกและการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Kumar, R., & Kumar, S. (2019). Innovative teaching strategies in higher education. *International Journal of Education Research*, 45(2), 112-125.

